

Franske karper og engelsk frokost – en endring i europeisk fisketurisme

Britiske laksefiskere som ønsker seg noe annet enn Tweed og Kent, kommer kanskje til norske fjorder for å få smaken på laksefiske under mektige fjellandskap. På samme måte som at tyskere valfarter nordover for det unike fisket på åpent hav - i sterk kontrast til egne stille havner. Alt dette er jo i så måte tradisjonell fisketurisme og noe de fleste har hørt om og ikke minst gjort seg opp meninger om. Det ikke alle er like klar over er den utviklingen som foregår i fisketurismen nedover i Europa – en utvikling som har kommet frem sakte men sikkert over de siste 20-30 år. Historisk sett så er det flere faktorer som har spilt inn – men den kanskje viktigste av de alle er den engelske sportsfiskeren og hans fasinasjon for *Cyprinus carpio* (karpe).

” The Carp is the queen of rivers: a stately, a good, and a very subtle fish, that was not at first bred, nor hath been long, in England, but is now naturalised.”

Sir Izaak Walton publiserte i 1653 alle sportsfiskeres bibel og grunnstein – *The Complete Angler*. Et solid verk bestående av 2 deler – hvorav det første i 21 kapitler tar for seg de fleste av de populære ferskvannsartene i England. I kapittel 9 tar han for seg karpe – en art som på den tiden var grunnlaget for mange teorier og myter. Walton beskrev karpene som en fisk som kunne bli opp til hundre år. Og hvor vær og vind i kombinasjon med agnet, måtte være en perfekt match for å kunne stifte bekjentskap med fisken utenfor dens rette element. Pasta bestående av kaninkjøtt, honning og bønnemel skulle vistnok gjøre odsene bedre, men essensen i det hele var at fisket var kloss opp mot umulig. På mange måter kan man si at Walton skapte en mytisk høyborg rundt arten karpe – i ren fasinasjon og ikke minst frustrasjon, over dens manglende lyst til å la seg lure på kroken.

” I have known a very good fisher angle diligently four or six hours in a day, for three or four days together, for a river-carp, and not have a bite”

Over 350 år har gått siden Walton skrev sitt historiske mesterverk – og mye har skjedd i løpet av alle disse årene. Summen av det hele er at mytene har vært seiglivede, og mystikken mer eller mindre konstant frem til en god stund etter 2. verdenskrig. På 1950 tallet så begynte karpfisket for alvor å få sin skare av tilhengere. Richard Walker landet karpene ”Clarissa” i 1952 på den utrolige vekten 44 pund, eller 20 norske kilo. Fangsten ga førstesideoppslag i de største avisene, og praten gikk om hvordan dette var mulig, om fisken var garnet eller kjekset. Fangsten var rett og slett unik – og skepsisen/misunnelsen var voldsomt stor på den tiden. Derfra gikk det hakk i hæl og fisket ble på mange måter sementert som nasjonalsport da norgesvennen Chris Yates i 1980 rundet magiske 50 pund i legendariske Remire Pool. Oppsummert så hadde fisket gått fra å være en marginal kuriositet på 50-tallet – til å bli en nasjonalsport for rundt 1 million registrerte karpfiskere ved utgangen av 1999, i England alene.

Foto Morten Frisch: Karpe på 13,20 kilo fra Frankrike

Foto Morten Frisch: Karpe på 16,36 kilo fra Frankrike

I takt med den eksplosive veksten i fisket – så oppstod det samtidig et problem. Etterspørselen etter større fisk og mer tilrettelagt fiske økte sterkt – faktisk så sterkt at mange vann ikke lenger var tilgjengelige for folk uten kontakter eller klubbmedlemskap tilhørende forvaltende foreninger. Nye vann og grus-graver så stadig dagens lys, men uten at dette klarte å demme opp for det enorme behovet som sportsfiskerene ytret. Resultatet var å kikke over kanalen til Frankrike. Det i seg selv var ikke noe nytt da en rekke fiskere allerede hadde lagt sine faste sommerferier til noen av de større og urørte vannene som Lac de st. Cassien og Lac D'Orient. Det som var nytt var at engelskmenn nå så det økonomiske og sportslige potensialet i det å skape dedikerte og tilrettelagte vann for sulteforede engelske karpefiskere - i Frankrike.

Foto OP Henriksen: Lac de st. Cassien

Foto OP Henriksen: Lac de st. Cassien

Ikke bare hadde Frankrike flere og mer egnede vann, men fiskene var også større og kostnadsnivåene lavere enn hjemme i England. Turen fra England til Frankrike var dessuten kort og grei enten med bil eller ferge, så reiseveien var ingen hindring. En bevegelse var dermed født – og engelskmenn begynte en valfart over kanalen til de franske karpene. Endel franskmenn hadde allerede skjont hvor dette bar og vann som bla Lac Fishabil og Le Quis var tidlig ute med å tilby akkurat det engelskmennene trengte sårt. Som perler på en snor så fulgte dog engelskmennene etter. Hus og hjem ble ofte solgt, og vann og dammer, gjerne med tilhørende bygningsmasser, ble kjøpt opp i stor skala. Som med alle prosjekter så gikk endel under økonomisk – men en rekke hadde også gjort økonomiske genistreker. Vannene ble kultivert, små fisk ble fjernet og vekstgrunnet for fiskene ble forbedret. Det de fleste av disse vannene hadde som høyeste felles nevner, var dog at de var tilrettelagt for fisketurisme. Enkel tilgang til vannet og fiskeplassene, enkel tilgang til nødvendige fasiliteter, og ikke minst enklere tilgang til stor, sterk og fremdeles like sky fisk. Og turistene stod i kø med lommebøkene åpne. 300-800 euro for en uke – engelsk frokost som regel inkludert.

Foto(selvutl): Bendik Øvergaard med en fransk karpe på 10,66 kilo Foto Morten Frisch: Engelsk frokost før fransk karpefiske

I takt med at stadig flere engelskmenn søkte til Frankrike for sportsfiske – så økte også behovet for vanneierene til å kunne spre det gode budskap. Reklame om man vil.. England hadde i mange år hatt mange nasjonale publikasjoner som tok for seg karpefiske spesielt, men nå dukket det plutselig opp nye blader som bla Carpworld og International Carper. Blader dedikert fullt og helt til karpefiskere uten grenser. Skrevet på engelsk – men lett tilgjengelig for alle europeiske karpefiskere. Rene karpefiskeblader med informasjon om utstyr, fiske – men ikke minst reklame for vann og utstyr. På lik linje med alle aktiviteter som samler mange mennesker – så dannes det ambassadører. I dette tilfellet ambassadører for merkevarer og ikke minst de store vannene – de som leverer de største fiskene. Paul Hunt og Luke Moffatt f.eks – store navn, store fiskere og ikke minst eiere av de mest populære vannene som Rainbowlake og Les Graviers. Begge huser fisk opp til 40 kilo – enorme fisk som alle vil ha et forsøk på å fange, koste hva det koste vil. Gjerne år med fiske og årslønner i innsats. Fanatisme, dedikasjon eller livsstil – beskrivelsene kan være mange, men felles for de alle er at de kan plasseres på en svært stor gruppe mennesker – de nye europeiske fisketuristene.

I dag så er ikke denne fisketurismen lenger forbeholdt engelskmenn og fiske i Frankrike. Eskaleringen siste 20 år har vært helt enorm, og karpevann for leie tilbys nå i Canada, Sør Afrika, Thailand og Romania i tillegg til alle de europeiske landene. Karpefiskere fra Norge, Sverige og Danmark har også blitt en del av dette maskineriet – og antallet reisende karpefiskere stiger for hvert eneste år som går. Selvsagt vil det fremdeles strømme engelske laksefiskere til norske elver, og selvsagt vil det fortsatt komme tyskere til Norge for å hente seg torsk og sei til fremtidige middagsbord. Like mye som før – og kanskje mer. Men den utviklingen som har foregått de siste 20 årene innenfor fisketurismen i Europa er på mange måter trendsettende, både m.t.p oppbygningen av tilbudene, antall fiskende turister, men også m.t.p de økonomiske proporsjonene som er resultatet av det hele. Karpe er nå sportsfisk nummer èn i England – og på god vei til å bli det samme i Frankrike. Selv amerikanerne har fått en langt høyere aksept for arten og dedikerte foreninger arrangerer årlig konkurranser med premier i millionklassen. Tidene forandrer seg og grensene viskes ut, og dette er positivt i sportsfiskets henseende. Ikke alle kan, vil eller har mulighet til å fiske laks og torsk for matauk eller rekreasjon. At fisketrykket nå spres blant massene via nye alternativer er lite annet enn en positiv endring i europeisk fisketurisme. Både økonomisk og ikke minst sportslig.